

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **L. S. M. H., s. r. o. v likvidácii, so sídlom: M.**, IČO: X., zast. advokátkou Mgr. G. H., so sídlom: M. proti žalovanej: **L. F., bytom: L.**, zast. Advokátska kancelária JUDr. K., JUDr. V., s. r. o., so sídlom: D., IČO: X., **o zaplataenie 39 832,70 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 18Cb 138/2005, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Martin z 5. mája 2010, č. k. 18Cb 138/2005-634 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 22. júna 2011, č. k. 13Cob/336/2010-784, 13Cob/337/2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Martin z 5. mája 2010, č. k. 18Cb 138/2005-634 a rozsudok Krajského súdu v Žiline z 22. júna 2011, č. k. 13Cob/336/2010-784, 13Cob/337/2010 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Martin ako súd prvého stupňa, rozsudkom zo dňa 05. 05. 2010, č. k. 18Cb 138/2005-634 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 39 832,70 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne za obdobie od 05. 09. 2005 do zaplataenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne rozhodol o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 12 038,01 eur, rovnako do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca si podanou žalobou uplatnil nárok na zaplataenie sumy 39 832,70 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne odo dňa 05. 09. 2005 do zaplataenia z titulu kúpno-predajnej zmluvy, predmetom ktorej boli

nehnuteľnosti, a to stavba so súp. č. X. postavená na pozemku parc. KN X. k. ú. M., zapísaná na LV č. X. a pozemok parc. č. X. o výmere 70 m² - zastavaná plocha v k. ú. M., zapísaná na LV č. X., geometrický plán č. X. a novovytvorená parcela č. KN X. – lesný pozemok o výmere 237 m² vytvorená z pôvodnej parcely č. X., dňa 15. 01. 2004, geometrický plán č. X. zapísaná na LV č. X. Okresný súd Martin rozsudkom zo dňa 13. 05. 2009, č. k. 18 Cb/138/2005-514 žalobu v celom zamietol, a to v spojení s opravným uznesením zo dňa 05. 06. 2009, ktorým opravil záhlavie rozsudku tak, že doplnil meno a priezvisko právneho zástupcu žalobcu. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, uznesením zo dňa 21. 01. 2010, sp. zn. 13Cob/200/2009 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s tým, že bude úlohou súdu prvého stupňa po zhodnotení dátumu uzavretia kúpno-predajnej zmluvy, vzniku záväzku z tejto zmluvy a vyhodnotení postavenia p. V. F. k dátumu ustáleného započítania 15. 01. 2004 (či mal postavenie dlžníka z uzavretej zmluvy), vyhodnotiť zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 09. 2004, Oznámenie o postúpení pohľadávky a jednostranný zápočet, ktorý sa vzťahoval k zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 09. 2004.

Prvostupňový súd po doplnení dokazovania v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola platne uzatvorená kúpna zmluva v zmysle § 588 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len Obch. zák.). Uzatvorenie kúpnej zmluvy, predmet kúpnej zmluvy, ani dohodnutá cena za predmet kúpnej zmluvy medzi účastníkmi konania neboli sporné, spornou bola otázka úhrady kúpnej ceny žalovanou ako kupujúcou, teda otázka, či z uzavretej kúpnej zmluvy došlo k zániku záväzku žalovanej. Súd prvého stupňa, vychádzajúc z právneho názoru krajského súdu, vyhodnotil, že k uzatvoreniu kúpnej zmluvy došlo dňa 12. 02. 2004, kedy došlo k naplneniu zákonom predpísanej písomnej formy pre tento právny úkon v zmysle § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), ktorú pre platnosť vyžaduje § 40 ods. 1 OZ (t. j. dňom podpísania zmluvy druhým z konateľov predávajúceho, p. M. H.). S ohľadom na ustálenie dátumu vzniku kúpnej zmluvy súd potom ustálil aj dátum vzniku povinnosti žalovanej z platne uzavretej kúpnej zmluvy zaplatiť žalobcovi ako predávajúcemu kúpnu cenu za predmet kúpnej zmluvy, ktorým je deň 12. 02. 2004. Postavenie manžela žalovanej, p. V. F. ako dlžníka vo vzťahu k žalobcovi k dátumu 15. 01. 2004, preukázané nebolo a jeho statusové postavenie ako dlžníka vo vzťahu k žalobcovi z kúpnej zmluvy nebolo preukázané ani ku dňu 12. 02. 2004. Sporovými stranami neboli produkované žiadne dôkazy, ktorými by bolo

preukázané statusové postavenie p. V. F. ako dlžníka vo vzťahu k žalobcovi z uzavretej kúpnej zmluvy. Súd prvého stupňa, stotožňujúc sa s právnym názorom Krajského súdu v Žiline, že započítaním zanikajú pohľadávky vzájomné, a to dlžníka a veriteľa, mal za to, že ku dňu 15. 01. 2004 nemohlo dôjsť k zániku pohľadávky žalobcu proti žalovanej z kúpnej zmluvy započítaním pohľadávok p. V. F. s pohľadávkou žalobcu z kúpnej zmluvy. Pohľadávka vznikla žalobcovi z kúpnej zmluvy až dňa 12. 02. 2004, dňa 15. 01. 2004 ešte neexistovala. Po vzniku kúpnej zmluvy, veriteľom zo zmluvy bol žalobca a dlžníkom bola žalovaná. Keďže p. V. F. nemal postavenie dlžníka z kúpnej zmluvy, nedošlo k zániku pohľadávky žalobcu vo vzťahu k žalovanej titulom jeho nároku na zaplatenie kúpnej ceny za predmet kúpnej zmluvy započítaním pohľadávky p. V. F., ktorú mal voči žalobcovi, potvrdenú žalobcom v liste zo dňa 12. 01. 2004 vo výške 993 125,40 Sk, s pohľadávkou žalobcu z kúpnej zmluvy proti žalovanej. V konaní neboli produkované ani dôkazy na preukázanie trojstrannej dohody o započítaní, v ktorej by okrem žalobcu a žalovanej vystupoval a j p. V. F.

Vo vzťahu k platbe prijatej žalobcom na jeho účet od p. F. dňa 15. 01. 2004 vo výške 206 875,-- Sk, súd prvého stupňa s ohľadom na vyslovený záver, že ku vzniku záväzku žalovanej z kúpnej zmluvy (zaplatiť žalobcovi kúpnu cenu), tento vznikol dňa 12. 02. 2004, nevyhodnotil túto platbu prijatú žalobcom od p. F. cez ust. § 534 OZ, a to aj s ohľadom na právny záver krajského súdu, že platba 206 875,-- Sk zo strany p. F. by mohla byť platbou cez ust. § 534 OZ. Za situácie, kedy žalovaná súdu neprodukovala dôkazy na preukázanie dohody s p. F. v zmysle § 534 OZ, súd rešpektujúc právny názor, vyslovený odvolacím súdom, nemohol bez ďalšieho vyhodnotiť predmetnú platbu ako platbu cez ust. § 534 OZ. Vzhľadom na uvedené mal prvostupňový súd za to, že záväzok žalovanej proti žalobcovi z kúpnej zmluvy nezanikol ani v rozsahu 206 875,-- Sk.

Vo vzťahu k oznámeniu o postúpení pohľadávky, mal prvostupňový súd z knihy odoslanej pošty za preukázané, že toto oznámenie malo byť žalobcovi zaslané dňa 23. 12. 2004. Tento listinný dôkaz podľa názoru súdu preukazuje len tú skutočnosť, že v knihe odoslanej pošty spoločnosti P. R., s. r. o., bola dňa 23. 12. 2004 zapísaná skutočnosť, že pre L., s. r. o. Ž., sa zapisuje na odoslanie listina s obsahom: „oznámenie o postúpení pohľadávky“. Samotný zápis však nepreukazuje, či táto listina bola žalobcovi skutočne aj odoslaná, nepreukazuje ani jej doručenie žalobcovi, ani to, že bola na odoslanie podaná

na pošte. Na základe uvedeného mal potom súd za to, že tento prejav vôle postupcu, p. V. F. - oznámenie o postúpení jeho pohľadávky proti žalobcovi za žalovanú, sa nedostal ani do sféry dispozície žalobcu a že adresát tejto písomnosti, t. j. žalobca, nemal možnosť oboznámiť sa s obsahom tohto prejavu. Predmetné oznámenie o postúpení pohľadávky bolo doručené spolu so zmluvou o postúpení pohľadávky v rámci súdneho konania zo strany žalovanej - postupníkom. Vzhľadom na ust. § 526 ods. 1 OZ, z ktorého vyplýva, že postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi buď postupca alebo postupník, ako aj skutočnosť, že k doručeniu oznámenia o postúpení pohľadávky došlo v rámci súdneho konania žalovanou ako postupníkom, bolo namieste preukázať postúpenie pohľadávky zmluvou o postúpení pohľadávky. K tejto zmluve, uzatvorenej medzi žalovanou ako postupníkom a p. V. F. ako postupcom, ktorou bola postupovaná pohľadávka postupcu na postupníka vo výške 43 753,68 eur (1 318 123,40 Sk), súd uviedol, že pohľadávka postupcu bola identifikovaná len jej výškou, nijako inak individualizovaná nebola. Súd vyslovil názor, že pre platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky chýbal zákonný predpoklad pre jej platnosť, a to určitosť právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 OZ. Zo zmluvy nebolo možné určiť, ktorá konkrétna pohľadávka postupcu voči dlžníkovi sa postupuje na postupníka a z akého právneho titulu. Súd poukázal na § 37 ods. 1 OZ a zmluvu o postúpení pohľadávky vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon pre absenciu určitosti a zrozumiteľnosti. Uviedol, že pokiaľ z neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky nevznikli práva a povinnosti, ktoré zákon s takýmto úkonom spája, nemohli nastať ani právne účinky započítania (zánik záväzkov), pretože neboli splnené všetky predpoklady pre započítanie, ktoré vyžaduje ust. § 580 OZ. Nebol preto naplnený predpoklad vzájomnosti pohľadávok, o ktorý ide v prípade, ak dve osoby sú si navzájom voči sebe súčasne veriteľom aj dlžníkom. Na základe uvedeného súd prvého stupňa uzavrel, že žalovaná vo vzťahu k žalobcovi nebola veriteľom, pretože nevlastnila voči nemu žiadnu pohľadávku.

Pre úplnosť prvostupňový súd aj vo vzťahu k jednostrannému zápočtu žalovanej, ktorý sa vzťahuje k zmluve o postúpení pohľadávok, uviedol, že ide o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 37 ods. 1 OZ pre absenciu určitosti a zrozumiteľnosti tohto právneho úkonu. Túto neplatnosť vyhodnotil tak vo vzťahu k listu žalovanej zo dňa 04. 02. 2005 (č. 1. 82), ktorý by svojím obsahom mohol byť započítacím úkonom podľa § 580 OZ, tak vo vzťahu k nedatovanému listu označenému ako jednostranný zápočet (č. 1. 84).

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, mal súd prvého stupňa ku dňu

rozhodovania za preukázané, že záväzok žalovanej z kúpnej zmluvy, ktorú uzatvorila so žalobcom, nezanikol. Súd preto zaviazal žalovanú na zaplatenie kúpnej ceny, ktorá bola dohodnutá pri podpise zmluvy, v tom čase platnej mene vo výške 1 200 000,- Sk (po prepočte 39 832,70 eur). Súčasne poukázal na ust. § 563 Obch. zák. a uviedol, že v kúpnej zmluve čas plnenia dohodnutý nebol, preto žalovaná bola povinná splniť svoj záväzok po tom, čo žalobca o plnenie podľa kúpnej zmluvy žalovanú požiadal. Bolo nesporné, že žalobca vyzval žalovanú na plnenie z kúpnej zmluvy listom zo dňa 17. 08. 2005, pričom doručenie tejto výzvy nebolo v konaní rozporované. Úrok z omeškania priznal súd žalobcovi podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s ust. § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z.. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) a žalobcovi ako úspešnému účastníkovi konania priznal náhradu trov konania vo výške 12 038,01 eur.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Žiline ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 22. 06. 2011, č. k. 13Cob/336/2010-784, 13Cob/337/2010, po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a § 214 ods. 2 O. s. p., rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 05. 05. 2010, č. k. 18Cb 138/2005-634, podľa § 219 ods. 1, ods. 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Súčasne potvrdil aj uznesenie prvostupňového súdu zo dňa 24. 08. 2010, č. k. 18Cb 138/2005-67, ktorým tento rozhodol o nepriznaní oslobodenia od zaplatenia súdneho poplatku za podané odvolanie. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že túto je povinná zaplatiť žalobcovi žalovaná, a to vo výške 608,38 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právnej zástupkyne žalobcu.

Odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v časti týkajúcej sa otázky, kedy vznikol záväzok kúpnej ceny z uzavretej kúpno-predajnej zmluvy medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovanou ako kupujúcou a či tento záväzok zanikol započítaním, prípadne iným spôsobom, uviedol, že zmluvnou stranou uzavretej kúpno-predajnej zmluvy bola žalovaná ako kupujúca a nie Mgr. V. F. ako splnomocnený zástupca. Pokiaľ sa aj viedli rokovania medzi Mgr. F. a žalobcom ohľadne započítania kúpnej ceny za nehnuteľnosti, uvedené v predmete kúpno-predajnej zmluvy (č. 1. 3), tieto súviseli s prvotným zámerom, podľa ktorého kupujúcim mal byť Mgr. V. F., čomu nasvedčuje aj listina, a to späťvzatie návrhu na vklad do katastra – V 193/03 zo dňa 21. 02. 2003 (č. 1. 31). Od tohto pôvodného

zámeru bolo upustené a kúpno-predajná zmluva bola uzavretá medzi žalobcom a žalovanou, ktorá mala postavenie dlžníčky vo vzťahu k dohodnutej kúpnej cene. Odvolací súd sa stotožnil s vyhodnotením okresného súdu, že k uzavretiu kúpno-predajnej zmluvy došlo až dňa 12. 02. 2004, kedy zmluvu podpísal druhý konateľ žalobcu, p. M. H., konajúci spoločne s konateľom žalobcu, p. M. G., ktorý zmluvu podpísal dňa 15. 01. 2004. Súd zdôraznil, že predmetom zmluvy bola nehnuteľnosť, v súvislosti s ktorou skutočnosťou Občiansky zákonník v ust. § 46 ods. 1 vyžaduje písomnú formu, súčasťou ktorej sú aj podpisy zmluvných strán. Keďže podľa výpisu z obchodného registra žalobcu, k dátumu uzavretia kúpno-predajnej zmluvy, za žalobcu ako spoločnosť podpisovali konatelia spoločne, tak len podpísaním obidvoch konateľov žalobcu mohla byť kúpno-predajná zmluva uzavretá právne relevantným spôsobom. Vzhľadom k dátumu uzavretia kúpno-predajnej zmluvy dňa 12. 02. 2004, najskôr od tohto dátumu mohol vzniknúť záväzok žalovanej v rovine kúpnej ceny.

Odvolací súd sa rovnako stotožnil so záverom prvostupňového súdu o tom, že vykonané dôkazy nepreukázali zánik záväzku na zaplatenie kúpnej ceny započítaním. Aplikujúc ust. § 219 ods. 2 O. s. p. zdôraznil, že ak záväzok z uzavretej kúpno-predajnej zmluvy – na kúpnu cenu, vznikol najskôr dňa 12. 02. 2004, kedy bola kúpno-predajná zmluva uzavretá, tak nemohlo dôjsť k započítaniu k dátumu 15. 01. 2004, pretože k tomuto dátumu ešte neexistovala pohľadávka žalobcu voči žalovanej na dohodnutú kúpnu cenu. Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 15. 09. 2004, uzavretá medzi žalovanou ako postupníkom a Mgr. V. F. ako postupcom bola neplatným právnym úkonom pre neurčitosť podľa § 37 ods. OZ. Z dôvodu, že v zmluve o postúpení pohľadávky je postúpená pohľadávka uvedená len sumou, bez ďalšej identifikácie, je táto zmluva pre absenciu identifikovania postúpenej pohľadávky neplatná, a preto žalovaná nezískala žiadnu pohľadávku voči žalobcovi, t. z. nebola veriteľom voči žalobcovi tak, aby mohlo dôjsť k zániku záväzku žalovanej na kúpnu cenu z uzavretej kúpno-predajnej zmluvy. Z tohto dôvodu nebola daná vzájomnosť pohľadávok a záväzkov medzi žalobcom a žalovanou, ako jeden z predpokladov pre započítanie podľa § 580 OZ. Odvolací súd súhlasne so záverom okresného súdu dospel, že absolútne neplatným právnym úkonom je aj jednostranný zápočet na č. l. 84 spisu, pretože pohľadávky, použité na započítanie, nie sú identifikované určitým, nezameniteľným spôsobom.

Vo vzťahu k postaveniu Mgr. V. F., odvolací súd skonštatoval správnosť zistenia súdu prvého stupňa o tom, že Mgr. F. dlžníkom z uzavretej kúpno-predajnej zmluvy nebol, pretože právne relevantným spôsobom nepristúpil k dlhu žalovanej. Menovaný dlh ani neprevzal, rovnako nebola preukázaná ani iná právna skutočnosť, napr. cez ust. § 145 ods. 2 OZ, na postavenie Mgr. F. ako dlžníka, ani uzavretá dohoda so žalovanou podľa § 534 OZ. Keď v nadväznosti na ust. § 534 OZ odvolací súd zotrval na svojom právnom názore, vyslovenom vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, podľa ktorého v prípade, ak by bola uzavretá takáto dohoda medzi žalovanou a Mgr. V. F., čo preukázané nebolo, tak z takejto dohody žalobcovi ako veriteľovi priame právo nevznikne. Z uvedeného dôvodu na platbu 206 875,-- Sk zo strany Mgr. F. nebolo možné ust. § 534 OZ aplikovať. Navyiac, predmetná platba bola uskutočnená dňa 15. 01. 2004 (č. l. 76), t. z. v čase, keď ešte záväzok z kúpno-predajnej zmluvy, uzavretej dňa 12. 02. 2004, nevznikol.

Pre komplexnosť predmetnej právnej veci odvolací súd vo vzťahu k rozhodnutiu Správy katastra M. sp. zn. V 519/04/39 zo dňa 05. 05. 2004, ktorým povolila vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na žalovanú, uviedol, že správa katastra nevykonala dokazovanie v takom rozsahu, v akom prebehlo pred prvostupňovým a odvolacím súdom k dátumu uzavretia predmetnej zmluvy, a preto z tohto záveru Správy katastra M. vychádzať nemožno.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 11. 08. 2011.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu výroku, ktorým prvostupňový rozsudok potvrdil, podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., majúc za to, že súdy vec nesprávne právne posúdili. Navrhol, aby dovolací súd rozsudky súdov oboch stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dovolateľ v mimoriadnom dovolaní poukázal na § 526 ods. 1, § 580 OZ a § 98 O. s. p. a namietol, že tým, že súdy na otázku započítania vzájomných pohľadávok neaplikovali ust. § 98 O. s. p., v zmysle ktorého je v súdnom konaní prípustné vzniesť obranu voči žalovanej pohľadávke námietkou započítania, vec nesprávne právne posúdili. Konajúcim súdom vytkol,

že hoci žalovaná v súdnom konaní obranu proti žalovanej pohľadávke započítaním v súlade s § 98 O. s. p. uplatnila, súdy túto skutočnosť nezohľadnili. Zastal názor, že pokiaľ žalovaná pôvodný prejav, smerujúci k započítaniu voči žalobcovi uskutočnila predčasne, vzhľadom na jej obranu v súdnom konaní je táto skutočnosť irelevantná. Nedostatok spočívajúci v nedoručení započítacieho prejavu žalobcovi sa zhojil obranou žalovanej proti žalovanému nároku priamo v súdnom konaní.

Dovolateľ ďalej uviedol, že pohľadávka žalovanej voči žalobcovi, ktorú žalovaná nadobudla postúpením, sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka, pretože ide o pohľadávku z právneho vzťahu medzi konateľom, resp. spoločníkom obchodnej spoločnosti a obchodnou spoločnosťou (§ 261 ods. 3 písm. a/ Obch. zák.), v dôsledku ktorej skutočnosti sa na započítanie aplikuje ust. § 358 Obch. zák. Z uvedeného dôvodu má dovolateľ za to, že bolo prípustné vykonať započítací prejav v súdnom konaní kedykoľvek, bez ohľadu na to, či pohľadávka žalovanej bola už premlčaná.

V ďalšom dovolateľ vytkol súdom, že vychádzali z nesprávneho skutkového zistenia, že žalovaná žalobcovi nepreukázala, resp. Mgr. V. F. žalobcovi neoznámil, že došlo k postúpeniu pohľadávky Mgr. F. na žalovanú. Avšak uznajúc, že mimoriadnym dovolaním nemožno namietat' nesprávne skutkové závery súdov, zameral sa dovolateľ na ozrejenie tej skutočnosti, že keď sa oznámenie o postúpení pohľadávky zo strany Mgr. V. F. voči žalobcovi (listom zo dňa 23. 12. 2004), dostalo do sféry žalobcu v súdnom konaní (č. l. 646), potom účinky postúpenia pohľadávky voči žalobcovi najneskôr v priebehu súdneho konania nastali. S poukazom na uvedené potom žalovaná obranu započítaním pri žalovanej pohľadávke, mohla najneskôr v priebehu súdneho konania legitímne vykonať.

V ďalšej časti dovolania poukázal dovolateľ na § 35 ods. 3 a § 37 ods. 1 OZ, § 266 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Obch. zák. a k záverom súdov o neurčitosti zmluvy o postúpení pohľadávky medzi Mgr. V. F. a žalovanou, ako aj započítacieho prejavu žalovanej uviedol, že tieto vychádzajú z nesprávnej aplikácie § 37 ods. 1 OZ za súčasného nesprávneho výkladu, resp. absencie metódy výkladu právneho úkonu za účelom zistenia jeho obsahu, vyjadrenej v § 266 Obch. zák. K záverom súdov o tom, že pohľadávky boli špecifikované len ich výškou, nie však právnym dôvodom ich vzniku, dovolateľ uviedol, že žalobca, žalovaná aj Mgr. F. o predmete právneho úkonu mali jednoznačnú vedomosť. Žalobca a žalovaná sa v kúpnej

zmluve výslovne dohodli, že pohľadávka na zaplatenie kúpnej ceny zanikne započítaním, pričom z okolností predzmluvných rokovaní jasne vyplýva, že žalovaná vlastné pohľadávky voči žalobcovi nemala a že to majú byť práve pohľadávky Mgr. V. F., ktoré žalobca a žalovaná započítajú.

Dovolateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že žalobca sa proti započítaniu bránil iba vnesením námietky premlčania a nenamietal, že zmluva o postúpení pohľadávky je neurčitá. Tým, že žalobca vzniesol námietku premlčania, podľa dovolateľa osvedčuje, že žalobca vedel, o ktoré pohľadávky ide. Uviedol, že pohľadávky Mgr. F. voči žalobcovi vznikli ako vklady spoločníka do obchodnej spoločnosti, a teda ich právnym dôvodom je zmluva medzi spoločníkom a spoločnosťou o poskytnutí finančnej výpomoci. Žalobca súdu predložil presný zoznam týchto vkladov spolu s uvedením dátumu poskytnutia jednotlivých vkladov (č. l. 114). Medzi účastníkmi nebola pochybnosť a zo žiadneho listinného dôkazu v spise ani nevyplýva, že postupované pohľadávky boli inými pohľadávkami, než pohľadávkami označenými samotným žalobcom (č. l. 112, 113 a 114). Na základe uvedeného dovolateľ usudzuje, že zmluvu o postúpení pohľadávok a ani prejav žalovanej, smerujúci k započítaniu, nie je možné považovať za neurčité právne úkony.

Dovolateľ vo veci konajúcim súdom vytkol, že skutkovo ani právne nevyhodnotili námietku, ktorú v konaní vzniesol žalobca, a to, že pohľadávky, ktoré Mgr. V. F. postúpil na žalovanú, a ktoré žalovaná voči žalobcovi započítala, sú premlčané. Skutočnosť, že konajúce súdy sa k tejto námietke v odôvodnení svojich rozsudkov vôbec nevyjadrili, pripisuje generálny prokurátor tomu, že tieto už na základe neplatnosti započítania pre neurčitosť ustálili, že k započítaniu nedošlo, a teda otázka premlčania sa im zrejme javila irelevantná. V tejto súvislosti však poukázal na súpis pohľadávok a záväzkov, predložených žalobcom (č. l. 114), z ktorých má za preukázané, že medzi dátumom poskytnutia prvého vkladu žalobcovi zo strany Mgr. V. F. a dátumom vzniku pohľadávky žalobcu za zaplatenie kúpnej ceny voči žalovanej, neuplynula štvorročná premlčacia doba.

K mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora sa účastníci konania napriek výzve podľa § 243i ods. 1 O. s. p. nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.), zistil, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom a že pre jeho podanie boli splnené zákonné podmienky podľa § 243e ods. 1 O. s. p., pretože právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon a vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických, resp. právnických osôb a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. S poukazom na to, že v predmetnej veci sú splnené zákonné podmienky pre podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 243e ods. 1, ods. 2 O. s. p. a § 243f ods. 1 O. s. p., dovolací súd preskúmal právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 1 O. s. p.), v rozsahu napadnutom generálnym prokurátorom a ním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je v predmetnej veci prípustné a tiež dôvodné.

Dovolací súd sa stotožňuje s námietkou generálneho prokurátora, že rozhodnutie súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením veci je treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej tento zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu úpravu na zistený skutkový stav. Pod nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca si uplatnil právo na peňažné plnenie v sume 39 832, 70 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 6% za obdobie odo dňa 05. 09. 2005 do zaplatenia titulom uhradenia kúpnej ceny v zmysle uzavretej kúpnej zmluvy zo dňa 12.02. 2004.

V prejednávacom prípade generálny prokurátor namieta, že vo veci konajúce súdy pri posudzovaní prejednávanej veci vychádzali zo zistenia, že žalovaná uskutočnila prejav smerujúci k započítaniu skôr, ako vznikla pohľadávka žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny (t. j. pred podpisom kúpnej zmluvy p. M. H., druhým konateľom žalobcu, dňa 12. 02. 2004).

Poukázaním na ust. § 98 O. s. p. a jeho výklad ozrejmil zo svojho pohľadu právne posúdenie otázky započítania vzájomných pohľadávok.

Podľa § 98 O. s. p., vzájomným návrhom je i prejav odporcu, ktorým proti navrhovateľovi uplatňuje svoju pohľadávku na započítanie, ale len pokiaľ navrhuje, aby bolo prisúdené viac, než čo uplatnil navrhovateľ. Inak súd posudzuje taký prejav len ako obranu proti návrhu.

Citované ustanovenie umožňuje, aby účastník v priebehu súdneho konania uplatnil pohľadávku na započítanie. V závislosti od toho, či žalovaný žiada prisúdiť viac alebo menej, než si svojím návrhom uplatňuje žalobca, sa takýto prejav uskutočnený v priebehu konania posudzuje buď ako vzájomný návrh alebo ako obrana žalovaného. V každom prípade však započítanie (kompenzáciu) umožňujú ustanovenia tak Občianskeho, ako aj Obchodného zákonníka a pokiaľ ju žalovaná v súdnom konaní uplatnila, mal súd na ňu prihliadnúť a pre procesné účely s ňou naložiť ako s obranou proti návrhu žalobcu. Pre hmotnoprávne dôsledky uplatnenia započítacieho prejavu je rozhodujúce, či sú naplnené predpoklady hmotnoprávnych ustanovení zákona, ktorých naplnenie má za následok zánik dlhu (záväzku). Pokiaľ zákonom ustanovené predpoklady splnené sú, dochádza k stretu pohľadávok ku dňu, keď sa posledná z nich stala splatnou. V tomto smere je potom rozhodujúce posúdenie momentu, kedy k stretu pohľadávok došlo.

Dovolací súd ďalej súhlasne s názorom dovolateľa zdôrazňuje, že okolnosť doručenia, resp. nedoručenia započítacieho prejavu zo strany žalovanej žalobcovi, je v predmetnom prípade irelevantná, pretože momentom oboznámenia sa so započítaním je prejav smerujúci k započítaniu vznesený žalovanou priamo v súdnom konaní, kedy sa tento dostáva do dispozičnej sféry žalobcu.

Započítací prejav možno vykonať v súdnom konaní kedykoľvek, pretože vo vzťahu k otázke premlčania pohľadávky je rozhodujúcou nie tá skutočnosť, či je pohľadávka premlčaná, ale či toto premlčanie nastalo po tom, keď sa pohľadávky stali spôsobilými na započítanie v zmysle § 358 Obch. zák.

Vo vzťahu k posúdeniu otázky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 09. 2004 a jednostranného zápočtu žalovanej, ktorý sa k predmetnej zmluve vzťahoval, konajúce súdy zaujali právny názor, že tieto sú neplatné z dôvodu ich neurčitosti (§ 37 OZ). S uvedeným názorom nie je možné súhlasiť. Je potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že predpokladom pre prijatie záveru, že právny úkon je neurčitý, je skutočnosť, že medzi účastníkmi, resp. adresátmi právneho úkonu dochádza k nedorozumeniu ohľadne predmetu právneho úkonu. Pokiaľ z písomného právneho úkonu nie je z jeho jazykového znenia dostatočne určité, čo je predmetom právneho úkonu, musí sa výklad opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu, vrátane samého jednania o uzavretí zmluvy s prihliadnutím na výkladové pravidlá podľa § 266 Obch. zák.

Z predloženej kúpnej zmluvy zo dňa 12. 02. 2004 (č. l. 3), uzavretej medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovanou ako kupujúcou nesporne vyplýva, že zmluvné strany si jednoznačne dohodli v bode „ÚHRADA“, že kúpna cena 1 200 000,-- Sk za predmet zmluvy - nehnuteľnosti sa bude realizovať zápočtom.

V prejednávanej veci žalobca, žalovaná aj Mgr. V. F. vedeli, ktoré pohľadávky sa postupujú a započítavajú, a teda neexistovala medzi nimi žiadna pochybnosť o predmete právneho úkonu, resp. identifikácii záväzku. Z okolností predzmluvných rokovaní jasne bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že predmetom zápočtu majú byť pohľadávky Mgr. V. F., keďže žalovaná vlastné pohľadávky voči žalobcovi nemala. Naviac, žalobca neurčitosť zmluvy o postúpení pohľadávky nenamietol, vzniesol len námietku premlčania, z ktorej skutočnosti je zrejmé, že evidentne musel vedieť, o ktoré pohľadávky sa jedná. Stotožňujúc sa s argumentáciou generálneho prokurátora, že pochybnosť o postupovaných pohľadávkach nevyplýva ani z listinných dôkazov, tvoriacich obsah súdneho spisu, je možné považovať zmluvu o postúpení pohľadávok, ako aj prejav žalovanej, smerujúci k započítaniu, za dostatočne určité.

So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti, dovolací súd vyhodnotil dovolaním napadnuté rozsudky súdov nižších stupňov za nesprávne z dôvodov uvedených v mimoriadnom dovolaní, čím sa stotožnil s názorom dovolateľa, že súd vydal rozhodnutie, spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci. Vo vzťahu k námietke generálneho prokurátora, spochybňujúcej posúdenie skutkových zistení, je však potrebné uviesť, že

dôvodom mimoriadneho dovolania nemôže byť nesprávne skutkové zistenie (§ 243f ods. 1 O. s. p.). Mimoriadne dovolanie totiž nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom, určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 243f ods. 1 písm. a/ a b/ O. s. p.) a hmotnoprávných (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.) väd. Preto sa mimoriadnym dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného a vyhodnoteného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, resp. korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O. s. p.). Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého a druhého stupňa nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 2 veta druhá O. s. p.). Z tohto dôvodu sa dovolací súd s námietkou v uvedenom smere ďalej nezaoberal.

Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa obrany žalobcu spočívajúcej v tvrdení, že pohľadávky, ktoré Mgr. V. F. postúpil na žalovanú a ktoré žalovaná voči žalobcovi započítala, sú premlčané, dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že touto otázkou sa súdy vo svojich rozhodnutiach nezaoberali. Bude preto povinnosťou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní okrem posúdenia otázky započítania vzájomných pohľadávok a opakovaného vyhodnotenia platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky medzi Mgr. F. a žalovanou a prejavu žalovanej, smerujúceho k započítaniu, zaoberať sa aj námietkou premlčania pohľadávok vznesenej žalobcom.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 2 veta prvá, § 243b ods. 4 veta za bodkočiarkou, § 243b ods. 3 veta druhá O. s. p., dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní, v ktorom je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243d ods. 1 veta druhá O. s. p.), sa prvostupňový súd vysporiada s vytknutými vadami v intenciách dovolacieho súdu, opätovne

vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243d ods. 1 veta tretia O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. augusta 2012

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová